

Prodaja opreme na odplačilo

Znano je, da imajo letos nekatera podjetja strojegradnje in elektroindustrije precejšnje težave s prodajo svojih izdelkov. Problem realizacije — prodaje proizvodov je postal v našem gospodarstvu pomemben. Izkušnje kažejo, da so gospodarske organizacije začele svojo proizvodnjo usmerjati vse bolj na tiste proizvode, ki jih tržišče zahteva in da vse bolj upoštevajo potrebo po povečanju izvoza. Začeli so tudi bolj resno premišljati o cenah, kvaliteti in drugih prodajnih pogojih.

Dozdaj smo v naših državah prodajali investicijsko opremo tako, da je moral kupec takoj po prejemu v celoti plačati. Omejena sredstva za investicijsko potrošnjo v letošnjem letu in obstoj določenih zalog nekaterih investicijske opreme pa vsekakor zahteva, da drugače pogledamo na problem nabave in plačila teh proizvodov. Treba je upoštevati, da mnoge gospodarske organizacije s tega področja lahko le postopoma spremene svojo proizvodnjo in da je nekateri, kot je na primer industrija tovarnjakov, sploh ne morejo spremeniti.

Zato smo ukrenili tako, da smo nekaterim proizvajalcem omogočili prodajo določenih proizvodov na odplačilo.

Prodajni pogoji

Treba je pripomniti, da to nikakor ni kratkotrajen ukrep, temveč da gre za postopno razvijanje sistema, ki bo v nadaljnjem gibanju našega gospodarstva lahko imel pomembno vlogo.

Novi ukrepi omogočajo gospodarskim organizacijam proizvajalcem, da določene proizvode prodajo kupcem na odplačilo. Med temi proizvodi so za sedaj: tovornjaki, avtobusi, delovni stroji, gradbeni stroji, stroji za tekstilno industrijo, naprave za namakanje, kinoprojektorji, telefonske centrale, rentgenski aparati in drugo.

Določeni so minimalni pogoji, ki jih je treba izpolniti, da bi gospodarske organizacije lahko izkoristile posebne kredite v ta namen.

Kupci morajo pri sklepanju pogodb plačati najmanj 5% vrednosti blaga. Na odplačilo se lahko prodajajo samo izdelki serijske proizvodnje, ki so zajeti v določenem seznamu artiklov.

Pri določanju seznama proiz-

vodov so gledali, da zajamejo tiste proizvode, katerih prodaja v državi je splošnega pomena in kjer je treba proizvodnjo dalje razvijati.

Podjetja, ki bodo izkoristila take kredite, bodo morala dokazati, da so znižala cene svojih izdelkov za toliko, kolikor se je zmanjšal davek na promet, ki so ga predpisali zvezni organi s svojo najnovejšo odločbo.

Gospodarske organizacije bodo pod sedanjimi pogoji lahko prodajale svoje proizvode na triletno odplačilo.

Vse to so splošni okvirji, v katerih bodo gospodarske organizacije pri prodaji svojih proizvodov na odplačilo lahko izvajale ustrezno komercialno politiko. Vsaka gospodarska organizacija, ki bo prodajala svoje izdelke na odplačilo, bo morala paziti na to, kako bo v konkretnih primerih določala roke za odplačilo od strani kupcev in kakšna jamstva bo zahtevala, da si zagotovi plačilo. Z eno besedo, dajanje posebnih kreditov proizvajalcem, da bi le-ti lahko vnovičili določeno investicijsko opremo, zahteva od njih, da se popolnoma zavedajo svojih finančnih odgovornosti in da razvijejo pobudo na tržišču.

Novi ukrepi prav gotovo ne pomenijo krutega in nespremenljivega sistema. Prav na tem področju bo treba zagotoviti zelo elastično politiko in računati pri tem na splošno stanje v gospodarstvu, na gibanje na notranjem tržišču, na stanje zaloga in na potrebo po razvijanju izvoza. So različni instrumenti, ki bodo omogočili, da se bodo omejeni ukrepi prilagodili pogojem tržišča. Med take instrumente spadajo: sprememba seznamov proizvodov, ki se lahko prodajajo na odplačilo, maksimalni roki, v katerih bodo gospodarske organizacije lahko kreditirale kupce in pa obvezni odstotek, ki ga plačajo kupci pri sklepanju pogodb.

Pomoč podjetjem

Novi ukrepi bodo vsekakor pomenili pomemben prispevek k splošni ureditvi finančnih odnosov v naši državi. Po tej poti bomo lahko učinkovito usmerjali določeno proizvodnjo in potrošnjo raznih skladov gospodarskih organizacij. Razen tega pa bodo morale tiste gospodarske organizacije, ki kupujejo take proizvode, v prihodnje rezervirati dotok sredstev v svoje

Po dokončnih podatkih zveznega Zavoda za statistiko smo v prvem polletju ostvarili skupni izvoz v znesku 43 milijard 300 milijonov, uvoz pa v znesku 75 milijard 700 milijonov. Delež tristranske pomoči je znašal 28 milijard. Komercialni uvoz je torej znašal okrog 50 milijard. Tak razvoj je vplival na to, da se je negativni saldo naše trgovinske bilance v komercialnem poslovanju skrčil na 6 milijard 400 milijonov. Pri takem precejšnji uvozu pomeni zmanjšanje pasive trgovinske bilance za našo zunanjo trgovino lep uspeh.

Eden najvažnejših činiteljev, ki so vplivali na tako ugodno gibanje v prvih šestih mesecih, je bila vsekakor razširitev tržišča. Letos smo imeli redne zunanjetrgovinske odnose v izvozu z 68, v uvozu pa z 58 dr-

	Januar — junij		
	1953	1955	1956
Evropa	19.585	24.494	33.622
Azija	550	1.671	2.588
Afrika	890	35	968
Severna Amerika	4.419	3.623	4.229
Južna Amerika	235	1.793	1.959
Oceanija	2	8	4

Največji porast je dosegel izvoz v države Južne Amerike in Azije. Evropa ostaja naše najpomembnejše tržišče, ki je v prvih šestih mesecih sprejelo nad

sklade, da bodo lahko pravočasno poravnale prispela odplačila.

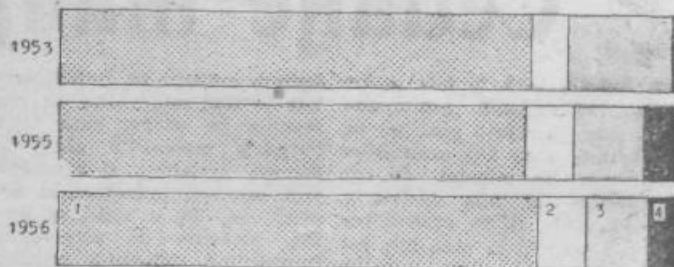
Morda bi se kdo vprašal, ali ti ukrepi ne nasprotujejo vsemu, kar smo dozdaj ukrenili glede realnega omejevanja potrošnje raznih skladov. Ali ni nevarnosti, da bi se tako utegnili ustvarjati novi kupni skladi in bi se s tem povečal pritisk na naše tržišče?

Novi ukrepi pomenijo konkretno intervencijo, ki se nanaša na določene proizvode in na njihovo prodajo na tržišču. Nikakor pa ne predstavljajo splošnega povečanja možnosti za trošenje investicijskih sredstev v naši državi. Tako bomo na primer omogočili prodajo tovarnjakov, za katere smo doselej uporabljali posebne kredite za zaloge, ker bi sicer težave realizacije zelo resno zavrele nadaljnjo proizvodnjo na tem področju. Gre nadalje za take artikle, ki bi jih bilo vsekakor treba prodajati v naši državi.

Skratka, s tem smo napravili nujne popravke v praktični ekonomski politiki, ki nam omogočajo vskladiti obstoječo proizvodnjo določenih proizvodov s splošnim obsegom investicijskih sredstev, v prvi vrsti pa njihovo razdelitev med odjemalce.

Novi ukrepi pomenijo za gospodarske organizacije precejšnjo pomoč pri reševanju problema proizvodnje in vnovčenja določenih proizvodov. Toda ti ukrepi bodo imeli popoln uspeh samo tedaj, če bodo tudi gospodarske organizacije same storile ustrezne ukrepe. To je v prvi vrsti boj za nadaljnje znižanje proizvodjalnih stroškov, za večjo delovno proizvodnost in za ustvarjanje možnosti za znižanje cen. Ugodnejše cene pa so samo eden pogojev za povečano prodajo. Janko Smole

Razpored izvoza po državah

1. Evropa; 2. Azija; 3. Severna Amerika; Južna Amerika

žavami, kar pomeni, da smo v letu 1953 povečali število držav, v katere izvažamo za 22, tistih, iz katerih uvažamo, pa za 21.

Kako je v slabih štirih letih poraslo naše zunanjetrgovinsko poslovanje, nam najbolje pokaže naslednji pregled po celinah (v milijonih dinarjev):

	Januar — junij		
	1953	1955	1956
Evropa	19.585	24.494	33.622
Azija	550	1.671	2.588
Afrika	890	35	968
Severna Amerika	4.419	3.623	4.229
Južna Amerika	235	1.793	1.959
Oceanija	2	8	4

76% našega celotnega izvoza. Čeprav raste, vendar izvoz v države Severne Amerike ni dosegel višine iz leta 1953.

Izmed zahodnoevropskih držav je porasel naš izvoz v Zahodno Nemčijo (za 2383 milijonov dinarjev), v Francijo (za 874 milijonov), v Avstrijo (za 679 milijonov), nadalje v Belgijo, Malto, Holandsko, Norveško, Finsko in Švedsko. Torej nismo — kljub zelo ugodnemu razvoju naše izmenjave z vzhodnoevropskim državami — samo obdržali naših tradicionalnih zvez z Zahodom, temveč smo jih še nadalje razširili.

Močan razvoj smo dosegli v trgovini z Indijo, saj smo v prvih šestih mesecih letos ustvarili za 537 milijonov dinarjev izvoza. Nadalje tudi z Izraelom (473 milijonov), Kitajsko (269 milijonov), Saudsko Arabijo (228), Libanonom (227), Sirijo (240), Burmo (159), Pakistanom (155) itd. Treba pa je poudariti, da v Aziji še zdaleč nismo izčrpali vseh možnosti in da pomenijo doseženi uspehi šele prve korake na tej celini. Azija nudi velike možnosti v pogledu izboljšanja strukture naše bla-

govne izmenjave. Te države nam lahko nudijo dosti surovin in sprejmejo presežke našega industrijskega blaga. Prav gotovo je, da naši azijski prijatelji pričakujejo razvoj v tej smeri.

Podoben položaj je pri izmenjavi z afriškimi državami, s to razliko, da razvoj ni toliko pomemben. Kaže celo, da naša podjetja ne posvečajo tem tržiščem zadosti pozornosti. Tako je n. pr. naš izvoz v Egipt v znesku 345 milijonov nezadosten. V porastu je izvoz v Alžir, Maroko, Tunis, Etiopijo in Libijo.

Naš izvoz v države Severne in Srednje Amerike je dal — z izjemo ZDA — zelo slabe rezultate. Tržišča Kostarike, Kube, Mehike, Paname, Honduras, Britanske zahodne Indije itd. so za naše blago takorekoč še vedno v celoti zaprta. Tudi Kanada spada med tiste države, s katerimi naš zunanjetrgovinski promet ni razvit. V prvih šestih mesecih smo izvozili v Kanado samo za 94 milijonov dinarjev blaga.

Da glede razvoja naših trgovinskih zvez s temi državami lahko še mnogo storimo, nam dokazuje primer Južne Amerike. Osemkrat večji izvoz kakor v prvem polletju leta 1953 pomeni za našo izmenjavo s to celino velik uspeh. Tako smo n. pr. v šestih mesecih letos izvozili v Argentino za 310 milijonov dinarjev blaga, v Brazilijo za 1.091 milijon, v Urugvaj za 254 in v Čile za 291 milijonov dinarjev. Toda tudi tu je še vrsta držav, kot na primer Bolivija, Venezuela, Ekvador, Peru, Paragvaj itd., iz katerih uvažamo, v katere pa naš izvoz še ni razvit.

V razširitvi našega izvoznega tržišča smo dosegli nedvomno napredek. Sadovi tega razvoja se kažejo tudi v uspehih, ki smo jih dosegli v znižanju pasive naše trgovinske bilance. V uvozu nismo imeli toliko sprememb kakor v izvozu.

	Januar — junij		
	1953	1955	1956
Evropa	36.615	32.537	36.368
Azija	1.764	4.991	4.544
Afrika	460	1.119	1.564
Severna Amerika	28.481	27.143	29.971
Južna Amerika	657	2.533	2.897
Oceanija	334	296	75.743
Ves svet	68.311	68.619	75.743

Evropa in Severna Amerika, dejansko ZDA, je dala v prvem polletju 88% uvoženega blaga. Pomemben pa je tudi pojav, da hkrati z našim izvozom raste tudi izvoz iz azijskih, afriških in južnoameriških držav. Razvoj zunanje trgovine v mesecu juliju kaže še nadalje pozitivno gibanje. Negativna trgovinska bilanca se je zmanjša-

la še za eno milijardo. Za obdobje januar—julij lahko podamo naslednje podatke: Izvoz 51.147 milijonov dinarjev Uvoz (brez pomoči) 56.340 milijonov dinarjev Pasiva trg. bilance 5.201 milijonov dinarjev Pomoč 29.641 milijonov dinarjev

Karoserije za kamione v »FAP«